

De Kentering

Sterk voor mensen uit en in de psychiatrie

PSYCHISCHE
KWETSBAARHEID
EN BETAALD
WERK

PAG. 2 EN 3

AAN DE
ANDERE KANT
VAN DE TAFEL

PAG. 3

NIEUWE
AANWINSTEN

PAG. 3

NIEUWS BRIEF

20^E JAARGANG • NUMMER 41 • NOVEMBER 2016

GGZ
IN DE WIJK

PAG. 4

DE
KENTERING

PAG. 5

WEEK VAN DE
PSYCHIATRIE

PAG. 6

WIJK IN
WIJK UIT

PAG. 7

VERWARDE
PERSONEN ZIJN
HET PROBLEEM
NIET

PAG. 8 EN 9

APPS IN DE
GEESTELIJKE
GEZONDHEIDSZORG

PAG. 9

HOE
HERBERGZAAM IS
HET NIEUWE
LAND?

PAG. 10 EN 11

BERT ARTS-
PRIJS 2016

PAG. 11

PSYCHISCHE KWETSBAARHEID EN BETAALD WERK

De Participatiewet komt eraan. Bedrijven moeten 5% van hun arbeidsplaatsen invullen met mensen die een afstand tot de arbeidsmarkt hebben. In februari bezocht Corine een symposium in Ede waar zorginstellingen, gemeenten en UWV spraken over deze toekomst. Corine laat in het navolgende stuk haar gedachten over dit onderwerp de vrije loop.

“Met een psychische kwetsbaarheid is het lastig betaald werk te vinden. Uit de cijfers blijkt dat werkgevers deze groep als laatste aannemen, nog na de mensen met een verstandelijke handicap. Dit komt waarschijnlijk, omdat er veel onduidelijkheden en vooroordelen zijn over mensen met een psychische kwetsbaarheid. Werkgevers weten vaak weinig over de psyche en hebben zich er niet in verdiept. Vaak weten ze niet dat er al werknemers bij hun bedrijf werken met een psychische kwetsbaarheid, die prima functioneren. Ook is er veel onduidelijkheid over deze groep. Werkgevers weten meestal niet wat ze aan kunnen en wat niet.

Ik denk dat maatwerk de oplossing is en dat je per individu moet kijken hoe betaald werk gerealiseerd kan worden. Stress is een factor om rekening mee te houden. Over het algemeen willen mensen met een psychische kwetsbaarheid duidelijkheid over wat er van hen verwacht wordt. Onzekerheid is erg stressvol. En zelfstigma en twijfels helpen ook niet mee. De vraag “Kan ik het wel aan?” en de angst om (weer) uit te vallen zijn echter reëel. Angst verlamt en daar heb je niks aan. Daar moet je gewoon doorheen. En niet als een bezetene aan het werk gaan, maar met babys-

tapjes. Voor je gevoel gaat het tergend langzaam, maar je maakt wel degelijk stappen vooruit.

Je grenzen aangeven is erg belangrijk. Persoonlijke verantwoordelijkheid ook. Opkomen voor jezelf en zelfkennis zijn ook van belang. Pas als je je eigen grenzen kent kan je deze kenbaar maken en kan de werkgever hier rekening mee houden. Met de motivatie zit het meestal wel goed. Mensen met een psychische kwetsbaarheid willen ook voldoening uit hun leven halen, maar zijn vaak bang om terug te vallen. Iemand die je begeleid zou ook fijn zijn. Een klankbord heb je wel nodig. Niet om je handje vast te houden, maar een soort coach met begrip. Belangrijke woorden als begrip en empathie. Dit slaat ook op werkgevers. Als werkgever zou je zonder te proberen te oordelen moeten luisteren naar mensen met een psychische kwetsbaarheid.

Openheid van zaken over je situatie, zonder te veel te vertellen, is aan te raden. Maar hou ook je privé-leven. Je bent niet verplicht om alles uit de doeken te doen, maar wees duidelijk over wat je kan en niet kan en wat je wil en niet wil. Je mag best delen dat je angst hebt voor een terugval. Leg het goed uit en ga er niet van uit dat de

werkgever het wel begrijpt. Omschrijf je kwetsbaarheid en probeer medisch jargon te vermijden. Dit omdat de werkgever vaak geen idee heeft wat een stoornis inhoudt en zeker over wat de impact voor jou is. Vertel hier openlijk open. Geef levendige voorbeelden.

Vaak wordt er erg voorzichtig gedaan over mensen met een psychische kwetsbaarheid. Ze kunnen echt wel tegen een stootje hoor. Deze mensen zijn vaak gewend om te knokken en kunnen vaak prima overweg met tegenslag door jarenlange ervaring. Ze moeten wel de kans krijgen van een werkgever.

De WAJONG heeft een mooie regeling, loondispensatie genaamd. Kan een werknemer met een Wajong-uitkering door zijn ziekte of handicap minder aan dan andere werknemers? Dan mag de werkgever tijdelijk minder loon betalen aan deze werknemer. UWV vult het loon van de Wajonger dan aan tot maximaal het bedrag dat hij ontving voordat hij bij de werkgever ging werken. De loondispensatie kan een half jaar tot 5 jaar duren. Verlenging is mogelijk, maar het is de bedoeling dat de werknemer hetzelfde gaat verdienen als andere werknemers. Deze regeling kan de kans vergroten om te kunnen laten zien dat je je werk aankan.

Conclusie: als mensen met een psychische kwetsbaarheid de kans krijgen om te werken, er begrip is voor hun situatie en ze open zijn over hun kwetsbaarheden, dan moet het mogelijk zijn om meer mensen met een psychische kwetsbaarheid aan betaald werk te krijgen en te houden."

Corine Strausz

AAN DE ANDERE KANT VAN DE TAFEL

Mijn naam is Savannah Radakovic en ik heb van 1 februari tot en met 23 mei een onderzoek uitgevoerd vanuit De Kentering. Dit heb ik gedaan voor de laatste fase van mijn opleiding, maatschappelijk werk en dienstverlening aan Avans Hogeschool te Breda. Op het moment dat u dit leest ben ik afgestudeerd! Mijn onderzoek richtte zich op de sociale wijkteams in Nijmegen en hoe ervaringsdeskundigheid een bijdrage kan leveren aan de omgang met cliënten met ggz-problematiek.

Voor dit onderzoek heb ik interviews gedaan met zowel cliënten als professionals, een enquête uitgezet onder de wijkteams en literatuuronderzoek verricht. De conclusie van het onderzoek is dat er wel degelijk een bijdrage kan worden geleverd door ervaringsdeskundigheid, namelijk in de vorm van voorlichting. Dit is de aanbeveling die aan de Kentering is gegeven. Met behulp van de voorlichting kunnen professionals in de wijkteams worden herinnerd aan hoe het is om aan de andere kant van de tafel te zitten. Dit is één van de resultaten die uit het onderzoek is gekomen, de professionals blijken hier behoefte aan te hebben. Een belangrijk uitgangspunt bij de voorlichting is dat deze gegeven wordt door ervaringsdeskundigen en dat maakt De Kentering hierin een essentieel onderdeel. Voor degenen die hier interesse in hebben, het volledige onderzoeksverslag is op papier te vinden bij De Kentering.

Savannah Radakovic

NIEUWE AANWINSTEN

Als Kentering bieden we hulp bij de organisatie van nieuwe activiteiten. Zo bieden we onderdak en ondersteuning aan enkele bij Pro Persona wegbezuinigde activiteiten van dagbesteding. Zo wordt ons gebouw een aantal dagdelen in de week gebuikt door de bands Clean & Distorted en Gently Overdone. En dan hebben we het alleen nog maar over de muzikale noten. Er zijn tevens diverse lotgenotengroepen actief zoals een groep over rouwverwerking en een groep over het omgaan met het verlies van het contact met een kind. Ook is er een social meeting groep.

Een van de groepen die nog mensen zoeken is de Patiogroep, een lotgenotencontactgroep. De Patiogroep is een groep waarbij mensen met een psychiatrische achtergrond één keer per week bij elkaar komen. Het is een groepje dat bestaat uit mensen met ervaringskennis en herstellkennis. Er kunnen verschillende redenen zijn waarom je hieraan wilt deelnemen. Je kunt bijvoorbeeld op zoek zijn naar informatie, (h)erkenning of emotionele ondersteuning. Heb je belangstelling en wil je een keertje langskomen? Neem dan contact met ons op. Aan deelname zijn geen kosten verbonden.

Sef Raeven

Hoe GGZ IN DE WIJK. dan wel?

Philippe Delespaul, hoogleraar Zorginnovaties in de ggz, beantwoordt de volgende vragen: waarom is zelfstandig wonen het juiste ideaal, wat is de stand van zaken en wat kan het buitenland ons leren? Het probleem is volgens hem dat wij denken dat we efficiënt werken wanneer we onderscheid maken tussen mensen met perspectief (cure) en mensen zonder perspectief (care). Door deze tweedeling verwaarlozen wij echter de mensen zonder perspectief. Ons doel moet niet zijn om het aantal bedden met één derde te verminderen, maar om de vraag naar het aantal bedden te verminderen met één derde. Hiervoor is ambulantisering nodig. Nederland levert veel intensieve zorg voor relatief weinig ernstige psychiatrische patiënten en hierdoor worden de minder ernstige gevallen verwaarloosd. Ter illustratie: Nederland heeft drie keer zo veel bedden in psychiatrische klinieken als België. Klinische psychiatrie is echter geen oplossing, deze zorgt alleen voor een noodzaak aan nog meer interventies en hulp. Volgens Delespaul moet het uitgangspunt van 'de nieuwe ggz' zijn om de ziekte van iemand te marginaliseren

in het leven van die persoon. Hulpverlening moet eruit bestaan dat mensen leren om psychotisch te zijn en zij moeten leren dat dit niet meteen het einde van de wereld betekent. Wanneer we nadenken over herstel moeten we dit doen op drie niveaus: persoonlijk herstel, psychiatrische behandeling en maatschappelijke participatie. Deze drie domeinen houden samen de problemen in stand. We moeten de drie domeinen dus tegelijk aanpakken. Nu staan er tussen deze drie domeinen echter nog grote muren.

Hubert Bruls, burgemeester, en Femmianne Brede-wold, onderzoeker, gaan in debat over hoe omwonenden beter betrokken kunnen worden bij de ondersteuning van mensen met een psychiatrische aandoening die zelfstandig wonen.

Hubert Bruls pleit voor openheid. Hij zegt dat het fundamenteel is voor het terugplaatsen van patiënten in de wijk om open te zijn over de patiënt. De omwonenden willen weten wie er bij hen in de wijk komen wonen. Op die manier kan er volgens Bruls begrip ontstaan voor de patiënt en dit zal

DE KENTERING

Op 17 februari 2016 vond een LUX Congres plaats waarbij betrokkenen uit de beroepspraktijk samen kwamen om te praten over de ambulantisering van de geestelijke gezondheidszorg.

De centrale vraag: Hoe kunnen we de geestelijke gezondheidszorg verbeteren voor mensen die zelfstandig wonen in de wijk? De presentatie van de dag lag in handen van Piet-Hein Peeters, hier een samenvatting met de belangrijkste boodschappen van de dag.

ook het herstel van de patiënt ten goede komen. Femmianne Bredewold doet onderzoek naar hoe wijken reageren op de ambulantisering. Zij zegt dat het niet vanzelfsprekend is dat omwonenden accepteren dat er een patiënt bij hen in de wijk komt wonen. Ook zie je dat er weinig en oppervlakkig contact is. Bredewold is het eens met de openheid waar Bruls voor pleit. Zij zegt wel dat het vooral werkt wanneer er ondersteuning is van hulpverleners, hierdoor hebben buurtgenoten niet het idee dat ze er alleen voor staan.

Afsluitende woorden op deze dag kwamen van Vincent van Dongen, ervaringsdeskundige. Hij riep de aanwezigen vooral op om de cliënt als gesprekspartner te beschouwen. Als iemand een passie heeft, moet hij ondersteund worden in het nastreven hiervan. Hulpverleners moeten dan minder denken vanuit belemmeringen en regels en meer zoeken naar creatieve oplossingen. Focus op wat de cliënt wel kan.

Nina Hofland

De Kentering is de werknaam waaronder de Stichting Cliëntinitiatieven in Nijmegen en omgeving zijn werk doet. Het is een onafhankelijke organisatie voor en door mensen die te maken hebben (gehad) met de psychiatrie of aanverwante zorg. Hierbij maakt het niet uit of je cliënt bent of betrokkene.

Er worden door De Kentering veel initiatieven van mensen in en uit de psychiatrie ontplooid. Zo noemen we het voorlichten op scholen en bij andere gelegenheden het geven van de WRAP- en de WMEE- cursussen en individuele cliëntondersteuning. Ook worden landelijke en of regionale initiatieven en projecten opgepakt en ondersteund. De Kentering is gehuisvest in gebouw "T" van het kazerneterrein.

Aan de oude alfabetische nummering van de gebouwen op het terrein ontleent het gebouw ook haar koosnaam Thee-huis. Je kunt hier terecht om te kijken of je aan een project mee kunt doen of er zelf een starten maar ook gewoon voor een beetje gezelligheid.

Je bent altijd welkom voor een kopje thee maar koffie of fris behoren ook tot de mogelijkheden. Dagelijks zijn we geopend van 10 tot 16 uur.

Sef Raeven

WEEK VAN DE PSYCHIATRIE 2016

De Week van de Psychiatrie stond dit jaar in het teken dit thema. We organiseerden op 29 maart in ons gebouw aan de Limoslaan een high tea met workshops en een presentatie. Daarvan hier het verslag van Corine Strausz.

Het weer zit niet mee: veel buien en harde wind. Langzaam druppelen er mensen binnen. Er wordt even gewacht tot 14.15 uur tot de ruimte wat meer gevuld is.

Voorzitter Henk van de Berg heet iedereen van harte welkom. Hij vertelt wat we vandaag kunnen gaan doen. Eerst zal er iets verteld worden over Partnerberaad. Daarna volgt een high tea. Als laatste kan je kiezen uit twee workshops: de workshop 'Durven doen' verzorgd door Annemieke van der Gronden. En de workshop 'Verbaas jezelf, wees creatief' verzorgd door Roos Koopmans van het Hobbycentrum Nijmegen Oost.

Gaby Valks legt duidelijk en enthousiast uit wat Partnerberaad is. Het Partnerberaad is bedoeld om de ondersteuning van RIBW aan mensen die begeleid wonen zo goed mogelijk af te stemmen op de vraag van cliënten. Zodat er meer eigen regie ontstaat voor cliënten. Zij mogen meebeslissen

hoe het wonen georganiseerd wordt.

Rond 15.00 uur wordt er een high tea geserveerd. Er is onder andere appeltaart met slagroom, brownies, saucijzenbroodjes, quiches, druiven, tomaatjes.

Er is meer dan genoeg.

Rond 15.30 uur wordt de groep in tweeën gesplitst voor de workshops. Tijdens de workshop 'Durven doen' leer je aan de hand van je eigen vraag om stapjes te zetten buiten wat voor jou als vertrouwd voelt. Daardoor krijg je meer zelfvertrouwen. Er liggen kwaliteitenkaartjes waar je uit kunt kiezen wat voor jou van toepassing is. Ook liggen er foto's waar je een keuze uit kan maken wat jou het meeste aanspreekt.

Bij de workshop 'Verbaas jezelf, wees creatief' kan je een collage maken over participatie en de maatschappij in woord en beeld. Er liggen tijdschriften waar je plaatjes uit kan knippen. Het is heerlijk om even uit je hoofd bezig te zijn en je volledig te concentreren op je collage. Als laatste wordt de dag afgesloten door de voorzitter en gaat iedereen omstreeks 17.00 uur voldaan naar huis.

Op donderdag 24 november organiseert de Kentering de 11e Dag van de Kwaliteit. De samenleving verandert en de zorg verandert mee. Mensen met een psychische kwetsbaarheid zullen steeds minder tijd in de kliniek doorbrengen en steeds vaker in 'de wijk' terecht komen.

De gedachte hierachter is dat herstel sneller gaat als mensen met een psychische kwetsbaarheid middenin de samenleving staan, in plaats van daarbuiten. Maar wat is nodig om goede, herstelbevorderende zorg te leveren buiten de muren van de kliniek? Wat kan de samenleving betekenen voor mensen met een psychische kwetsbaarheid om hun herstel tot een succes te maken? Wat hebben zijzelf nodig en wat heeft de samenleving nodig om een bijdrage te leveren aan ieders kwaliteit van leven?

Er zijn dialogen, workshops en een lunch. We gaan het hebben over de behoeften en wensen van mensen met een psychische kwetsbaarheid en over de (on)mogelijkheden van de samenleving. Wethouder Bert Frings (Zorg en Welzijn) wordt geïnterviewd door Piet-Hein Peters. Ook laten

we goede initiatieven zien - vaak ontstaan vanuit eigen ervaringen - die maatschappelijk herstel bevorderen. Voor luchtige tussendoortjes zorgt Fabian Franciscus, fulltime autist en cabaretier! Iedereen is van harte welkom, vooral mensen die zelf psychisch kwetsbaar zijn, familieleden en betrokkenen, cliënten en medewerkers van zorg- en welzijnsorganisaties, Sociaal Wijkteams en STIPs, WMO-raden, beleidsmedewerkers, politici, studenten en andere belangstellenden.

Donderdag 24 november, vanaf 10.00 uur ontvangst met koffie/thee.

Programma 10.30 uur - 16.00 uur

De Lindenberg, Ridderstraat 23, 6511 XM Nijmegen
De toegang is gratis, aanmelding gewenst
ondersteuning@dekentering.info of telefoon:
024-3249975.

“VERWARDE PERSONEN ZIJN HET PROBLEEM NIET”

Je leest er bijna wekelijks wel wat over in de media: mensen die dreigen hun huis op te blazen of op straat overlast veroorzaken. En iedereen kent het voorbeeld van Tarik Z., die met een neppis-tool de studio van het NOS Journaal binnendrong om aandacht te vragen voor zijn verhaal. Waar komt de toename van deze mensen, die duidelijk in de war zijn, vandaan? De journalist Piet-Hein Peeters ging op zoek naar de oorzaken en schreef er een boek over, “Verwarde personen zijn het probleem niet”.

Peeters komt tot de conclusie dat er verschillende elementen ten grondslag liggen aan de toename van het aantal verwarde personen. Een belangrijke rol speelt ambulantisering: mensen moeten vaker thuis behandeld worden in plaats van in een ggz-instelling en het liefst zo zelfstandig mogelijk leven. Deze ontwikkeling past binnen een maatschappelijke trend: er wordt door de overheid een groter beroep gedaan op de zelfredzaamheid van mensen. Of het nu ouderen zijn, lichamelijk gehandicapten of mensen met een psychiatrische aandoening.

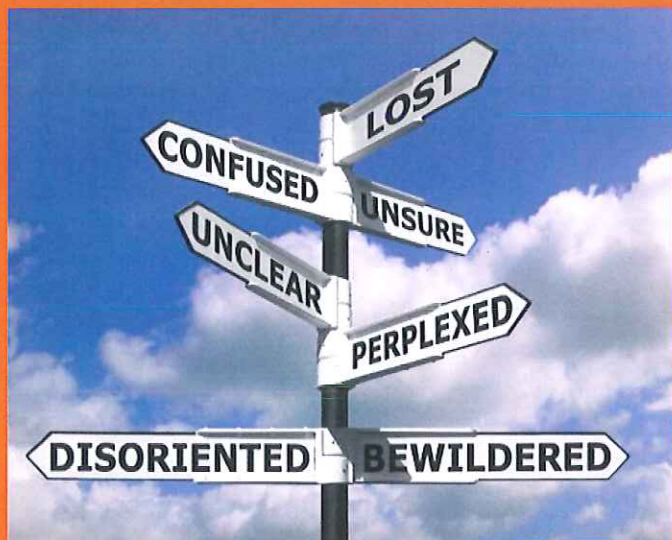
Soms pakt die ambulantisering goed uit: er zijn mensen met een psychiatrische aandoening die zich goed weten te redden met een minimum aan professionele zorg. In het boek is Vincent van Dongen hier een goed voorbeeld van. Vincent heeft een chronische psychiatrische aandoening, maar woont zelfstandig, doet vrijwilligerswerk en heeft de nodige sociale contacten. Ondanks zijn beperkingen weet hij zich goed staande te houden.

Maar het verhaal van Vincent is niet representatief. Er zijn ook mensen die onvoldoende zelfred-

zaam zijn en voor wie een paar uur ambulante zorg per week te weinig is. Een bijkomend probleem is dat er niet alleen in de ggz behoorlijk bezuinigd is, maar ook op andere terreinen. Zoals een psychiater in het boek zegt: “Er staan, ook met de bezuinigingen op maatschappelijke ondersteuning en sociale werkplaatsen, nu wel heel veel signalen op oranje of rood.” Hierdoor is het bijvoorbeeld een stuk moeilijker geworden om passende dagbesteding te vinden, waardoor mensen te lang thuis zitten en het risico op verenzaming en verloedering op de loer ligt. Peeters vertelt verder: “Daarnaast nemen de beschikbare voorzieningen af, dat zijn bijvoorbeeld gelegenheden waar mensen met een ernstige psychiatrische aandoening naar binnen kunnen lopen voor een praatje of een hapje.” Inloopvoorzieningen zijn tegenwoordig gemengd, dus niet alleen toegankelijk voor ggz-cliënten, maar ook voor bejaarden en mensen met een verstandelijke beperking. En daar is de ggz-cliënt vaak een vreemde eend in de bijt.

Peeters beschrijft de thema's vanuit een neutraal perspectief, waarbij hij diverse betrokkenen aan het woord laat komen.

APPS IN DE GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG

Denk aan wethouders en bestuurders van ggz-instellingen, maar ook ervaringsdeskundigen. Door dit neutrale perspectief wordt voorkomen dat er een eenzijdig beeld ontstaat, hoewel Peeters wel met duidelijke conclusies komt. Deze conclusies zijn onder andere dat er in te hoog tempo teveel wijzigingen in het zorgbeleid voor ggz-cliënten zijn ingevoerd. De afbouw van bedden in de ggz had moeten worden gecompenseerd door de inzet van meer ambulante zorg, maar dit is onvoldoende gebeurd. Hierdoor zijn sommige cliënten tussen wal en schip gevallen.

Het boek is verder geschreven in een zakelijke, toegankelijke stijl, waardoor ook niet-ingewijden het gemakkelijk kunnen lezen. Kortom: een aanrader voor mensen die zich meer willen verdiepen in wat er schuilgaat achter de nieuwsberichten over verwarde mensen.

Het boek "Verwarde personen zijn het probleem niet" is te bestellen op www.uitgeverijpepijn.nl

Job Schellekens

De huidige technologische ontwikkelingen gaan niet voorbij aan de geestelijke gezondheidszorg. Momenteel gebruikt een op de drie psychiaters in Nederland apps bij de behandeling van psychische aandoeningen zoals pleinvrees of stemmen horen. Een kwart van de huisartsen wil volgend jaar online hulp aanbieden bij psychische klachten.

Er bestaan al een paar duizend apps in de ggz. Zo'n 6000 mensen maken gebruik van deze e-health. Hierdoor zijn er minder gesprekken met psychologen nodig, wat mogelijk een flinke besparing oplevert in de zorg, een steeds grotere maatschappelijke kostenpost. Er is een app om pleinvrees te bestrijden. Met een virtual reality-bril kunnen patiënten thuis op de bank oefenen met voor hen moeilijke situaties, wat de drempel verlaagt om daadwerkelijk het huis uit te gaan. Verder is de app TemStem ontwikkeld: een spelletje dat de aandacht van de stemmen afleidt zodat de patiënt er minder last van heeft. De stemmen worden als het ware uit de aandacht weggedrukt doordat die al op iets anders is gericht. "Via apps kan je op het moment dat jij het nodig hebt zelf zorg krijgen. Bijvoorbeeld op straat of op een feestje. Gewoon via de mobiele telefoon", zegt Marc Blom van Parnassia op nos.nl. "Het geeft mensen het gevoel dat ze meer controle krijgen over hun problemen."

Niet alle ggz-apps zijn bona fide: sommige zijn uit op persoonsgegevens of werken simpelweg niet. Daarom is het Trimbos-instituut bezig een keurmerk te ontwikkelen: www.onlinehulpstempel.nl. Je kunt het beste zelf nagaan of een app betrouwbaar is, door te kijken door wie en met welk doel de app gemaakt is. Controleer verder of de privacy gewaarborgd is. Lees eens wat anderen zeggen op reviewsites zoals www.digitalezorggids.nl.

Waldemar Krijgsman

De Oversteek

HOE HERBERGZAAM IS HET NIEUWE LAND?

Afgelopen winter werd het werk aan de nevengeul van de Waal, die tegenwoordig door Nijmegen heen stroomt, voltooid. In het voorjaar werd het nieuwe eiland - met drie nieuwe en twee bestaande verlengde bruggen verbonden met het vasteland - feestelijk geopend. De Oversteek is een feit. Een ander feit is dat het alweer een jaar geleden is dat woonbegeleiding en dagbesteding de verantwoordelijkheid van de gemeenten zijn geworden en deel van de Wmo. Parallel daaraan - en ermee samenhangend - is de uitvoering van het plan om te zorgen voor beddenreductie - ofwel: mensen met wie het psychisch zwaar gaat, moeten meer thuis ondersteund worden en kunnen minder aanspraak maken op een opname-bed. Ook wil de overheid erg graag dat er minder mensen in instellingen wonen en meer mensen op zichzelf. Een Oversteek als het ware, vanuit de psychiatrie de maatschappij in.

Als we kijken naar het nieuwe eiland in de Waal, zien we dat de infrastructurele werken af zijn: de geul ligt er, de bruggen ernaar toe zijn voltooid, maar het eiland zelf is nog kaal. Het moet een levendig eiland gaan worden, waar het goed recreëren is, maar die fase moet nog beginnen. Er staat een rij pas geplante boompjes die nu nog erg klein en fragiel zijn en voor de rest is het een kale vlakte met even kale oevers langs het water.

De Oversteek in overdrachtelijke zin, van mensen uit de psychiatrie naar de samenleving daar ben ik niet op tegen. Een goede manier om tot je recht

te komen, is deel te zijn van de maatschappij, niet aan de rand te staan, maar midden in het leven en zelf ook wat te kunnen betekenen voor de maatschappij. Maar om dat mét de psychische kwetsbaarheden die we hebben, ook echt te kunnen is wel wat nodig. Een veilige plek om je te kunnen ontplooien, een omgeving waar je welkom bent, helpende handen en goede ondersteuning om je heen.

Luisterend naar de ervaringen van cliënten zien we dat er op dit moment heel wat mis gaat met die Oversteek naar de samenleving, de overgang van oude zorg naar nieuwe zorg, ofwel de transitie, zoals dat in beleidskringen wordt genoemd. De dagbesteding verschaalt, er is minder begeleiding beschikbaar, de begeleiding die er is, is minder deskundig.

De beste mensen kiezen er niet voor in de dagbesteding te gaan werken, omdat het loon er te karig is. In de wijkcentra, waar mensen toe uitgenodigd worden te kijken of er wat voor ze te doen is, weet men helemaal niet om te gaan met mensen met psychische problematiek. De wijkcentra zijn rumoerig, de activiteiten vinden er vooral in de avond plaats, overdag is er te weinig te doen als je jong bent en niet tussen oude klaverjassers wilt zitten. En als er in je eigen buurt geen dagbesteding te vinden is waar je je bij thuis voelt maar op een andere plek wel, dan kun je vervoer daarheen niet meer vergoed krijgen.

BERT ARTS-PRIJS 2016

Nog verontrustender is dat instellingen voor maatschappelijke opvang als IrisZorg en het NUNN (de door daklozen zelf gerunde Nachtopvang Uit Noodzaak Nijmegen) te maken krijgen met een grotere toeloop van mensen die in de war zijn, mensen van wie de ggz zegt dat ze niets meer voor hen kan betekenen, omdat ze niet te genezen zijn. Alsof je geen zorg en ondersteuning nodig hebt, als dat waar je psychisch last van hebt, niet meer overgaat.

De handtekeningen voor de overgang naar de Wmo en de beddenreductie zijn lang geleden gezet, maar het lijkt wel alsof instellingen en overheden zijn vergeten om het voor veel cliënten nieuwe land van de samenleving ook herbergzaam te maken, het goed in te richten. Gelukkig komt er nu wel extra geld voor de Wmo, onder andere om de overbelaste Sociale Wijkteams, waarvoor wachtlijsten zijn ontstaan als je ondersteuning aanvraagt, te versterken.

Het is geen geheim dat de veranderingen mede (sommigen zeggen vooral) zijn ingezet om geld te besparen. Men lijkt te zijn vergeten dat als je mensen niet voldoende ondersteuning biedt om te zorgen dat ze het redden in de samenleving, mensen omvallen. Als je de oevers van de nevengeul niet inricht met plekken waar je je thuis voelt, met stevige bomen die bescherming geven tegen woeste winden, paden die je kunt bewandelen en wegwijzers die je helpen de weg te vinden in de samenleving, blijft het een onherbergzame kale plek. Kwetsbare mensen in een kale en onherbergzame samenleving vallen om. En mensen die omvallen, dat kost nog veel meer geld.

Geld en vooral veel persoonlijk leed hadden kunnen worden bespaard als men zich eerder had gerealiseerd, dat we het misschien wel kunnen redden in een samenleving, maar niet zonder steun. Er moet niet alleen een appel worden gedaan op cliënten om zelfredzamer te worden, maar ook op de samenleving om warmer, zachter te worden. Met hopelijk ook een trager, meer behapbaar tempo, zoals ook de Waal rustiger kan stromen door de bredere bedding. Zoals er ook op het eiland bankjes, mooie natuur, gezellige eettentjes moeten komen voordat Veur-Lent een echte verrijking voor de stad is.

- column door Vincent van Dongen -

Bij de Bindingsdagen begin juni in Meddo is weer gestreden om de Bert Arts-prijs. De aanwezigen hebben kunnen genieten van drie herstellerverhalen en twee presentaties van projecten. Het waren alle vijf mooie verhalen waarbij de jury lette op hoe de verhalen gebracht zijn en of ze weten te inspireren en interactie oproepen.

Paul koos ervoor om mee te dingen door zijn eerder geschreven herstellerverhaal voor te lezen om te kijken hoe het valt bij het publiek. Hiermee inspireert hij anderen om zelf ook hun ervaringen aan papier toe te vertrouwen. Martin bracht zijn ervaringen als militair in, waar nieuwelingen een buddy krijgen in de vorm van een ervaren iemand: hij stelt voor dat cliënten die nieuw zijn binnen de wereld van de psychiatrie, een ervaringsdeskundige buddy krijgen om hen wegwijs te maken. Buddy-projecten zijn niet nieuw, maar het is goed het steeds opnieuw onder de aandacht te brengen. Jeanne-Marie had een herstellerverhaal met een leuke twist, toen de nieuwe man in haar leven haar kat bleek te zijn. Hannie wist het publiek goed te boeien met haar beeldende schetst over het wandkleed dat zij aan het maken is. Het is nog niet af, maar door haar woorden zie je in gedachten al voor je.

Joseppe is een persoon met veel passies, maar zijn grootste passie is het wandelproject. Zulke projecten zijn niet nieuw, maar Joseppe geeft inspraakavonden de vorm van een wandeling door de wijk. Hij laat wijkteams en bewoners inspirerende plekken zien. Met de presentatie waarmee hij meedingt naar de prijs, toont hij de aanwezigen uit andere regio's hoe je op deze manier mensen en plekken bij elkaar kunt brengen. Een erg inspirerend voorbeeld, mooi verbeeld met de glimlach van het blinde meisje dat weer perspectief ziet, en een zeer terechte prijswinnaar van de Bert Arts-prijs 2016.

DE KENTERING
STERK VOOR MENSEN UIT EN IN DE PSYCHIATRIE

ORGANISEERT:
DE 11^E DAG VAN DE KWALITEIT

**WIJK IN
WIJK UIT**

DINSDAG 22 NOVEMBER

EEN AVOND MET MYRTHE V/D MEER SCHRIJVER VAN PAAZ EN UP
20.00^u, BIBLIOTHEEK MARIËNBURG, NIJMEGEN
TOEGANG: €2,-/€3,-

DONDERDAG 24 NOVEMBER
DAG VAN DE KWALITEIT

DE LINDENBERG, 10^u, PROGRAMMA: 10.30^u - 16.00^u

TOEGANG: GRATIS

AANMELDING VIA ONDERSTEUNING@DEKENTERING.INFO, 024-3249975
WWW.DEKENTERING.INFO

COLOFON

Uitgave van De Kentering - najaar 2016. Redactie: Vincent van Dongen, Sef Raeven, Waldemar Krijgsman en Jean Acampo. Ontwerp en opmaak: info@lizzyvanpelt.nl. Postadres/bezoekadres: Limoslaan 10, 6523 RZ Nijmegen. Tel: 024-3231202. e-mail: redactie@dekentering.info. Drukwerk: Repro Wolfheze.